

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.6.29.
COM(2012) 354 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

**a kereskedelem technikai akadályairól szóló WTO-megállapodás (TBT-megállapodás)
szerinti bejelentési eljárás működéséről**

{SWD(2012) 189 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

a kereskedelem technikai akadályairól szóló WTO-megállapodás (TBT-megállapodás) szerinti bejelentési eljárás működéséről

1. BEVEZETÉS

A kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodás (TBT-megállapodás¹) egyike az Uruguayi Forduló során megkötött 13 többoldalú árukereskedelmi megállapodásnak. A megállapodás a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) 1995-ös létrehozásával lépett hatályba. A megállapodás értelmében a WTO-tagok kötelesek **már a tervezeti szakaszban értesíteni a Kereskedelmi Világszervezetet a termékekre vonatkozó technikai szabályzatokról és megfelelésértékelési eljárásokról** és kötelesek lehetőséget biztosítani a többi WTO-tagnak azok véleményezésére.

- Az eljárás kézzelfogható módon segít az **uniós vállalkozásoknak, beleértve a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) is, a harmadik országok piacaira való bejutás javításában**, mivel:
- Lehetővé teszi a nemzetközi kereskedelemmel szembeni szükségtelen technikai akadályok azonosítását és azok gyökeres megszüntetését.
- Segíti az uniós és tagállami jogalkotókat, valamint az uniós gazdasági szereplőket abban, hogy megismerkedjenek a többi WTO-tag új technikai szabályzataival és megfelelésértékelési eljárásaival.
- Lehetővé teszi az EU számára szabályozási megközelítésének népszerűsítését, valamint a többi WTO-tag szabályozásához történő hozzászólást a párbeszéd során, amely még az új szabályzatok elfogadása előtt lezajlik.
- Elősegíti a szabályok és szabványok nemzetközi szintű konvergenciáját.

A TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás ezért az EU kereskedelmi és iparpolitikájának fontos tényezője², és hozzájárul az Európa 2020 stratégiával³ elérni kívánt célkitűzések megvalósulásához, **különösen az intelligens, fenntartható, és inkluzív növekedést illetően.**

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/index.cfm?fuseaction=library.viewLibrary§ion_id=1&dspLang=en

² Az Európai Bizottság közleménye: Kereskedelem, növekedés és globális ügyek – A kereskedelempolitika mint az Európa 2020 stratégia kulcseleme – COM(2010) 612 végleges; Az Európai Bizottság közleménye: Integrált iparpolitika a globalizáció korában – A versenyképesség és fenntarthatóság középpontba állítása – COM(2010) 614 végleges.

³ Az Európai Bizottság közleménye: Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája COM(2010) 2020 végleges.

E jelentés **első célkitűzése** az európai intézmények és tanácsadó szervek, valamint az uniós gazdasági szereplők (beleértve a kkv-kat is) figyelmének felhívása a TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás nyújtotta lehetőségekre. A jelentés **második célkitűzése** az ezen eszközzel kapcsolatos legújabb fejlemények megismertetése egy olyan összeállítás révén, amely áttekinti az eljárás alakulását az elmúlt években. **Harmadszor**, a Bizottság az e jelentés által nyújtott lehetőséggel élve további javítások megvalósítását célzó konkrét intézkedéseket javasol. A többi WTO-tag szabályzataira vonatkozó bejelentési eljárásban rejlő lehetőségek kihasználása érdekében különösen fontos, hogy az EU maga ne csupán tiszteletben tartsa a TBT-megállapodásban megállapított kötelezettségeket, hanem tevékenyen hozzá is járuljon a folyamat hatékonyságának javításához. Fontos, hogy az Európai Parlament, a Tanács, valamint a tagállamok is tisztában legyenek a TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás működésével, és együttműködjenek a Bizottsággal a megfelelésre és a fokozott átláthatóságra irányuló célkitűzések elérésének érdekében.

2. A TBT-MEGÁLLAPODÁS SZERINTI BEJELENTÉSI ELJÁRÁS ISMERTETÉSE

2.1. A TBT-megállapodásban foglalt kötelezettségek

A TBT-megállapodás célja a nemzetközi kereskedelem megkönnyítése annak elismerése mellett, hogy a WTO-tagoknak jogukban áll olyan nemzeti technikai szabályzatok és megfelelésértékelési eljárások elfogadása, amelyek (az eltérő szabályok miatti kiigazítási költségekből, információs költségekből stb. adódóan) a kereskedelem technikai akadályait képezhetik. Annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen intézkedések ne képezzenek diszkriminatív vagy szükségtelen akadályokat a kereskedelem előtt, a TBT-megállapodás számos anyagi és eljárási követelményt tartalmaz, amelyeket a WTO-tagoknak figyelembe kell venniük technikai szabályzataik és megfelelésértékelési eljárásaik kidolgozása során.

Ezek az anyagi és eljárási követelmények minden, árukereskedelemmel kapcsolatos ipari és mezőgazdasági technikai szabályzatra és megfelelésértékelési eljárásra vonatkoznak. A szabványokkal ellentétben, amelyek szabadon választhatók, a technikai szabályzatok kötelező érvényű termékjellemzőket és azokkal kapcsolatos folyamatokat és előállítási módszereket fogalmazzak meg⁴. A megfelelésértékelési eljárásokat annak megállapítására használják, hogy egy termék megfelel-e a kötelező érvényű követelményeknek.

2.1.1. Anyagi követelmények: megkülönböztetésmentesség, a kereskedelem szükségtelen akadályozásának elkerülése, a vonatkozó nemzetközi szabványok alkalmazása.

A TBT-megállapodás hatálya alá tartozó intézkedéseknek meg kell felelniük a **megkülönböztetésmentesség elvének**. A WTO-jogszabályok sarokkövének tekintett megkülönböztetésmentességi elvet az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) fogalmazza meg. Az egyezmény tiltja a megkülönböztetést az importált és a belföldön előállított termékek (a nemzeti elbánás elve, GATT, III. cikk), illetve a különböző helyről importált termékek között (legnagyobb kedvezmény elve, GATT, I. cikk). Ugyanezen elv szerint a TBT-megállapodás 2.1. pontja megköveteli a WTO-tagoktól, hogy a többi tagtól származó termékeknek nem kevésbé kedvező elbánást biztosítsanak annál, mint amit a belföldről vagy bármely más országból származó hasonló termékek élveznek.

⁴ A TBT-megállapodás szabványokra vonatkozó szabályaival e jelentés nem foglalkozik.

Technikai szabályzatok megállapítása ezenfelül kizárólag abban az esetben lehetséges, ha azok **egy jogos cél eléréséhez szükségesek**. Hasonlóképpen, a megfelelőségértékelési eljárások nem lehetnek szigorúbbak, illetve nem szabad őket annál szigorúbban alkalmazni, mint ami ahhoz szükséges, hogy az importőr WTO-tag a szükséges mértékben megbizonyosodjon arról, hogy a termék megfelel a vonatkozó követelményeknek. A jogos célok nem kimerítő felsorolása megtalálható a TBT-megállapodás 2.2. pontjában, amely megemlíti többek között a megtévesztő gyakorlatok elkerülését, az emberi egészség és biztonság, valamint a környezet védelmét. 2008 és 2011 között a TBT-bejelentések közel felében jogos célként az emberi egészség és biztonság védelme volt feltüntetve⁵. Ez a „szükségességi” követelmény ráadásul azt is jelenti, hogy egyensúlyt kell találni az elérni kívánt jogos cél és a teljesülés elmaradásának kockázata között annak érdekében, hogy olyan megközelítést sikerüljön választani, amely a lehető legkevesebb kereskedelmi korlátozás mellett biztosít ugyanolyan hatékonyságot. E célból a nemzeti jogalkotók segítségül hívhatják a TBT-megállapodást, amely számos, a kereskedelmet könnyítő megközelítést javasol, így például a funkcionálisan meghatározott technikai szabályzatokat, és a többi WTO-tag technikai szabályzatainak és a külföldi megfelelőségértékelési eljárások egyenértékűségének elismerését⁶.

A technikai szabályzat vagy megfelelőségértékelési eljárás kidolgozása során ezenfelül alkalmazni kell a **vonatkozó nemzetközi szabványokat** is. A műszaki szabályok harmonizálásának elősegítésére a TBT-megállapodás számos rendelkezése támogatja a nemzetközi szabványok alkalmazását. A 2.4. pont kifejezetten úgy fogalmaz, hogy nemzetközi szabványok megléte esetén a WTO-tagok „ezeket alkalmazzák ... technikai szabályzataik alapjaként”, kivéve, ha az adott nemzetközi szabvány hatástalan vagy alkalmatlan az elérni kívánt jogos cél elérésre. Egy belföldi technikai szabályzat például túlmutathat a vonatkozó nemzetközi szabványon annak érdekében, hogy az adott WTO-tag az éghajlatváltozással vagy az állampolgárai által jogosan elvárt megfelelő szintű védelem biztosításával kapcsolatos szabályozási céljait elérje. Az 5.4. pont a megfelelőségértékelési eljárások esetére is hasonló elveket fogalmaz meg.

2.1.2. *Alaki feltétel: a jogszabály-tervezetre vonatkozó bejelentés*

A TBT-megállapodás 2.9. és 5.6. pontjának megfelelően a WTO-tagoknak az alábbi két feltétel teljesülése esetén kell bejelenteniük a **technikai szabályzatokat vagy a megfelelőségértékelési eljárásokat**: először, ha nincs vonatkozó nemzetközi szabvány, vagy az intézkedéstervezet „nincs összhangban” a hatályos vonatkozó nemzetközi szabvánnyal, és másodsor, ha a tervezett szabályzatnak jelentős hatása lehet más tagok kereskedelmére. A más tagok kereskedelmére gyakorolt jelentős hatás elve magában foglalja mind az importösztönző, mind az importcsökkentő hatásokat, amennyiben azok jelentősek⁷.

A bejelentést megfelelően korai időpontban kell megtenni, amikor még van lehetőség módosítások benyújtására és a vonatkozó észrevételek figyelembe vehetők⁸; A bejelentést tevő tag köteles ésszerű időt biztosítani a többi tag számára, hogy írásban megjegyzéseket tehessenek. A WTO-tagok a TBT-bizottságban megállapodtak, hogy 60–90 nap minősül ésszerű időnek. A fejlett országokat arra ösztönzik, hogy több mint 60 napot hagyjanak az

⁵ A bejelentő hatóságoknak a technikai szabályzat vagy megfelelőségértékelési eljárás tervezetét kísérő bejelentési nyomtatvány 7. pontjában fel kell tüntetniük az intézkedés célját és indokolását.

⁶ Lásd a TBT-megállapodás 2.8., 2.7., és 6.3. pontját.

⁷ A TBT-bizottság ajánlása: G/TBT/1/Rev.10. WTO-dokumentum, 7. pont

⁸ Lásd a TBT-megállapodás 2.9.2. és 5.6.2. cikkét.

észrevételek megtételére⁹. Az észrevételeket kérésre meg kell vitatni és figyelembe kell venni. Ez azt jelenti, hogy a többi WTO-tagot folyamatosan tájékoztatni kell az új vagy módosított termékkövetelményekkel kapcsolatban. A WTO-titkársághoz érkezett bejelentések nyilvánosan elérhetők¹⁰, így a gazdasági szereplőknek lehetőségük van felfigyelni az új követelményekre és megismerkedni azokkal.

A WTO-tagoknak **jogukban áll** írásban **észrevételt fűzni** a javasolt technikai szabályzatokhoz és megfelelőségértékelési eljárásokhoz. Az észrevételeknek elviekben arra kell hivatkozniuk, hogy a javasolt szabályzatok nem felelnek meg a TBT-megállapodásban foglaltaknak. Az észrevételek eredményeképpen párbeszédnek kell kialakulnia a bejelentést tevő WTO-taggal. A hivatalos észrevételezési jog ezen eljárás esetében a WTO-tagokra korlátozódik, az érdekelt felekre, így például a gazdasági szereplőkre nem vonatkozik. A gazdasági szereplők aggodalmait ezért egy WTO-tagnak kell továbbítani. Minden WTO-tagnak magának kell gondoskodnia arról, hogy saját gazdasági szereplőik aggodalmait meghallgassák és figyelembe vegyék.

2.2. Az EU belső szervezete a bejelentési eljárás tekintetében

A bejelentés eljárás megfelelő működése, hasznossága és hatékonysága érdekében számos különböző félnek kell részt vennie a folyamatban és együttműködni a többiekkel. Az EU-ban az európai intézmények, a tagállamok, valamint a gazdasági szereplők részvétele rendkívüli fontossággal bír. Az EU által létrehozott TBT-weboldal segíti az érintettek részvételének koordinációját.

2.2.1. Az Európai Bizottság

A TBT-megállapodás előírja, hogy minden egyes WTO-tag létrehozza saját bejelentési hatóságát, amely biztosítja a bejelentési eljárásokkal kapcsolatos előírások végrehajtását, valamint gondoskodik egy tájékoztatási pont létrehozásáról¹¹. A tájékoztatási pontnak kell választ adnia a többi tagtól és érdekelt féltől az elfogadott technikai szabályzatokkal vagy megfelelőségértékelési eljárásokkal kapcsolatban érkezett ésszerű érdeklődésre, ezenfelül felelősségi körébe tartozik még a bejelentésekkel összefüggésben a többi WTO-tagtól érkezett észrevételek kezelése¹². Az EU-ban ezen kötelezettségeket az Európai Bizottság egyik egysége végzi a Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóságon¹³, amelyet az **EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontjának** jelöltek ki.

Az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontjának két fő szerepe van. Egyrészt az Európai Parlament és a Tanács, illetve az Európai Bizottság által végrehajtási intézkedésként elfogadott jogszabályokat még azok tervezeti szakaszában megküldi a WTO-nak. Emellett még felelős a többi WTO-tagtól érkező bejelentések köröztetéséért az érintett felek között, és gondoskodik arról, hogy ha egy intézkedés úgy tűnne, hogy korlátozza az uniós exportöröket a piacra jutásban, akkor az észrevételek az EU nevében jussanak el a bejelentést tevő WTO-taghoz. Az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja a többi WTO-tagtól érkező bejelentések észrevételezéséhez kikéri az összes érdekelt fél, így például az Európai Bizottság

⁹ A TBT-bizottság ajánlása: G/TBT/1/Rev.10. WTO-dokumentum, 7. pont

¹⁰ Lásd az Európai Bizottság TBT-adatbázisát: <http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/> vagy a WTO TBT információkezelő rendszerét: <http://tbtime.wto.org>

¹¹ A TBT-megállapodás 10. cikke

¹² A TBT-bizottság ajánlása: G/TBT/1/Rev.10. WTO-dokumentum, 7. pont

¹³ Az ENTR/C/3, „Műszaki szabályzatok értesítése” egység.

ágazati egységei, a Kereskedelmi Főigazgatóság, a harmadik országban fenntartott EU-képviselők, a tagállamoktól és az uniós vállalkozások véleményét. A többi WTO-tag bejelentéséhez fűzendő uniós észrevételek szerkesztése során az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja gondoskodik arról, hogy ezek az észrevételek minden uniós politikával összhangban álljanak.

2.2.2. *Uniós társgalkotók: a Parlament és a Tanács*

Az Európai Parlament és a Tanács szerepe egyaránt fontos, mivel mindketten elfogadnak olyan technikai szabályzatokat és megfelelőségértékelési eljárásokat tartalmazó jogszabályokat, amelyeknek meg kell felelniük a TBT-megállapodás feltételeinek. Mivel a megállapodás a bejelentést már a tervezeti szakaszban megköveteli, az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja már akkor értesíti a többi WTO-tagot a TBT-megállapodás hatálya alá tartozó, termékekkel kapcsolatos követelményeket meghatározó jogszabályokról, amikor a Bizottság elfogadta az adott európai parlamenti és tanácsi rendeletre, irányelvre vagy határozatra vonatkozó javaslatot. A Bizottság értékeli a többi WTO-tagtól érkezett észrevételeket, és figyelembe veszi azokat a jogalkotási eljárás során.

A bizottsági javaslat módosításainak kidolgozása és elfogadása során a Tanács és a Parlament figyelembe kell vegye azok nemzetközi kereskedelemre gyakorolt hatását. A többi WTO-tag figyelemmel követi a jogalkotási párbeszéd alakulását, és gyakran írásban, vagy a (WTO genfi székhelyén évi három alkalommal megtartott) TBT-bizottsági üléseken szóban közli a javasolt módosítások TBT-megállapodással való összeegyeztethetőségével kapcsolatos észrevételeket.

2.2.3. *Tagállamok*

Az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja mellett a 27 tagállam is rendelkezik saját TBT bejelentési hatósággal és tájékoztatási ponttal. A tagállamok felelőssége annak értékelése, hogy a javasolt nemzeti technikai szabályzatok és megfelelőségértékelési eljárások jelentős hatást gyakorolnak-e a kereskedelemre, amely esetben azokat közvetlenül a WTO-nak kell bejelenteniük. A többi WTO-tagtól érkezett észrevételekre ugyanakkor az Európai Unió nevében az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja ad választ (az érintett tagállammal folytatott előzetes egyeztetést követően), mivel ezek a válaszok a közös kereskedelempolitika részét alkotják, amely az EU kizárólagos hatáskörének minősül¹⁴. A tagállamok és az Európai Bizottság közötti egyeztetésről a 98/34/EK irányelvben¹⁵ meghatározott belső uniós bejelentési eljárás gondoskodik, továbbá a bizottsági szolgálatok és az érintett tagállamok képviselői minden évben találkoznak is az ilyen egyeztetés fokozása érdekében.

A tagállamok kötelesek tájékoztatni hatóságaikat és nemzeti gazdasági szereplőiket a TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárással kapcsolatos kötelezettségekről és lehetőségekről. A Bizottság rendszeresen kap a tagállamoktól a többi WTO-tag által tett bejelentésekre vonatkozó észrevételeket. Egyes tagállamok hatékony nemzeti mechanizmusokat alakítottak ki a közvetlenül a nemzeti ipartól (így pl. a kisebb üzleti szövetségektől és az egyes vállalkozásoktól) érkező visszajelzések fogadására. A Bizottság e visszajelzéseket felhasználja a kereskedelem potenciális technikai akadályai elleni küzdelem során.

¹⁴ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 207. cikke.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 98/34/EK irányelve (1998. június 22.) a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 204., 1998.7.21., 37. o.).

2.2.4. Gazdasági szereplők

Az Unió ipari szereplők által a többi WTO-tag bejelentéseihez fűzött észrevételek igen nagy jelentőséggel bírnak a nemzetközi kereskedelemmel szembeni szükségtelen akadályok kialakulásának megelőzésében. Számos brüsszeli székhelyű európai ipari szövetség nagyon is tisztában van a TBT-megállapodás jóvoltából alkalmazható eszközökkel, és rendszeresen küldenek észrevételeket a Bizottság szolgálatainak¹⁶. Egyesek még az Európai Bizottság piacrajutási stratégiájával¹⁷ összefüggésben létrehozott, piacra jutást elősegítő tanácsadó bizottságon keresztül is hozzájárulnak ehhez. Más európai gazdasági szereplők észrevételeiket a bejelentést tevő WTO-taghoz kihelyezett EU-képviseltekhez küldik.

Az ügyek belső koordinációját a Bizottság végzi, ezzel biztosítva, hogy minden észrevétel eljusson a hivatalos uniós észrevételeket megfogalmazó TBT bejelentési és tájékoztatási ponthoz. Mivel a véleményezési időszak gyakran viszonylag rövid, 60–90 napos, ezért fontos, hogy az uniós gazdasági szereplők a lehető leghamarabb, még a bejelentést tevő WTO-tag által meghatározott határidő előtt hangot adjanak aggályaiknak¹⁸.

2.2.5. Az EU TBT-weboldala

A bejelentésekhez való közvetlen hozzáférés és az érintett felek közötti koordináció elősegítése céljából az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja 2004-ben elindította saját, nyilvános **TBT-weboldalát**¹⁹. Ez a weboldal szabad hozzáférést biztosít a **TBT-adatbázishoz**, amelyben megtalálható minden, az Európai Bizottság által küldött vagy kapott bejelentési nyomtatvány, szövegtervezet és észrevétel.

A weboldal áttekintést nyújt az egyes TBT-bejelentésekről: a benyújtott dokumentumok, azok fordításai, valamint az Európai Bizottság által küldött vagy kapott észrevételek minden egyes bejelentés esetén egy helyről elérhetők. Az összes dokumentum megjelenítése teljes átláthatóságot biztosít az EU által a TBT-megállapodással kapcsolatban tett minden lépést érintően. Emellett a gazdasági szereplők és az érdekelt felek feliratkozhatnak az **új bejelentésekre figyelmeztető rendszerbe**, valamint áttekinthetik az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontjának tevékenységét összefoglaló **havi ismertetőt**.

A figyelmeztető rendszerbe regisztrált tagok száma azt mutatja, hogy az EU TBT weboldalának látogatottsága 2004 óta folyamatosan növekszik. 2011-ben 529 magán- vagy állami intézmény volt regisztrálva a figyelmeztető rendszerben (a 2005. évi 182-vel szemben), és az adatbázisban összesen 15 000 keresést kezdeményeztek. A feliratkozások egyharmada harmadik országokból származik. Az EU TBT-tájékoztatási pontja számos alkalommal bemutatta az adatbázist a TBT-bizottságnak, és több megkeresést is kapott más WTO-tagoktól, amelyek ki akarják fejleszteni saját weboldalukat.

¹⁶ A piaci szereplők figyelmének felkeltése érdekében a Bizottság 2007. március 29-én nagyszabású konferenciát rendezett Brüsszelben. A konferencián 150 vendég vett részt. További információ: http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/index.cfm?fuseaction=library.viewLibrary§ion_id=175&dspLang=en.

¹⁷ Az Európai Bizottság közleménye: Globális Európa: szorosabb együttműködés az európai exportörök piacra jutásának elősegítése érdekében – COM(2007) 183 végleges.

¹⁸ Ideális esetben a Bizottság 3 héttel a bejelentést tevő WTO-tag által a bejelentési nyomtatványban megállapított végső határidő előtt meg kell kapja az észrevételeket.

¹⁹ <http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/>.

3. AZ EU VÁLASZA A LEGFRISSEBB FEJLEMÉNYEKRE

3.1. Igazodás a növekvő számú TBT-bejelentéshez

Az EU már korábban is proaktívan kísérte figyelemmel a harmadik országok által hozott intézkedéseket, és továbbra is sikeresen birkózik meg a növekvő számú TBT-bejelentéssel. A TBT-bejelentések száma exponenciálisan növekszik. Míg 1995-ben, a TBT-megállapodás hatályba lépésének évében kevesebb mint 400 szövegtervezetet nyújtottak be, addig 2011-ben ez a szám már több mint a háromszorosára, 1216-ra emelkedett²⁰. Összességében az elmúlt 16 évben a WTO-tagok majdnem 15 000 szöveggel kapcsolatban tettek bejelentést. 2004 és 2009 között a bejelentések száma rendkívüli mértékben megnőtt: a TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás első tíz évében csupán kis mértékben emelkedett a bejelentések száma (az 1995-ös alig 400-ról 2004-ig csak 638-ra), a következő hat év leforgása alatt viszont 638-ról 1500-ra nőtt (lásd a Bizottság SWD(2012) 189 szolgálati munkadokumentumának 1. pontjában található diagramot).

A növekedés egyik oka a WTO-tagok számának emelkedése a kezdeti 128-ról a 2011-es 153-ra. A később csatlakozottak között megtalálható néhány jelentős piaci szereplő is, így például a 2001-ben csatlakozott Kína, vagy Szaúd-Arábia (2005), Vietnam (2007) és Ukrajna (2008). A WTO Titkársága és a nemzeti TBT tájékoztatási pontok által szervezett figyelemfelkeltő kampányok szintén hatással voltak a növekedésre. Ezenfelül a WTO Titkárság és a WTO-tagok egyaránt támogatták a TBT területén a regionális és nemzeti szintű technikai segítségnyújtási projekteket, amelyekben részt is vettek. A WTO-tagok részéről az utóbbi öt évben a feltörekvő ágazatokban, így például az energiahatékonyság vagy a fogyasztók tájékoztatása területén tapasztalt megnövekedett szabályozási tevékenység ugyancsak fontos befolyásoló tényező. Végül pedig a nemzeti gazdaságokat fenyegető pénzügyi válság szintén hozzájárulhatott a szabályozási tevékenység intenzívebbé válásához.

Az EU fokozottan vizsgálja és figyelemmel kíséri e szabályozási keret bővülését. Ezt híven tükrözi az EU-tól származó, harmadik országok bejelentéseire vonatkozó észrevételek száma is, amely a TBT-bejelentések számával arányosan emelkedik. Így 2004 és 2009 között az EU által tett észrevételek száma közel a kétszeresére, évi 47-ről 91-re nőtt. 2011-ben az EU 102 észrevételt nyújtott be, ami rekordnak minősül (lásd a Bizottság SWD(2012) 189 szolgálati munkadokumentumának 1. pontjában található diagramot). A TBT-bizottság üléseit szintén tevékenyen kihasználja, hogy írásbeli észrevételeit szóban is támogassa, valamint, hogy kérje a korábbi észrevételeit követő intézkedések meghozatalát. Az EU a TBT-bizottság egyik legaktívabb tagjának tekinthető, aki észrevételeket fűz a többi WTO-tag minden olyan bejelentéséhez, amely valószínűsíthetően szükségtelen kereskedelmi akadályokat eredményezne. A bejelentett tervezettől függően az EU kérheti annak visszavonását, módosítását, elhalasztását, vagy kérhet további magyarázatot. Számos példa áll rendelkezésre a harmadik országokkal folytatott sikeres együttműködésre, amelyek az EU és a nemzetközi kereskedelem számára kedvező eredménnyel zárultak.

Példák a TBT-eljárás során elért eredményekre:

Visszavonás: A szeszesitalokra vonatkozó kolumbiai szabályzattervezet²¹ olyan címkézési követelményeket írt elő, amelyek túl szigorúak voltak és a gazdasági szereplőkre jelentős költségeket róttak volna. Az EU TBT-bizottsági beavatkozását és írásbeli észrevételeit követően a kolumbiai

²⁰ Az e jelentésben bemutatott számok nem tartalmazzák a bejelentések kiegészítéseit vagy helyesbítéseit.
²¹ G/TBT/N/COL/120.

hatóságok visszavonták a szabályzatot.

Módosítás: A Brazília által tett, a játékok biztonságára vonatkozó megfelelőségértékelési eljárással kapcsolatos bejelentés²² nehézkes és diszkriminatív megfelelőségértékelési eljárás bevezetését javasolta. Az EU és számos másik kereskedelmi partner kérésére Brazília 2010-ben módosította szabályzatát, és enyhített a behozott játékokra vonatkozó megfelelőségértékelési eljárás előírásain.

Halasztás: A gépjárművek gumiabroncsaira vonatkozó indiai bejelentést először 2006-ban tették meg²³. Az EU írásbeli észrevételeit és számos TBT-bizottsági beavatkozását követően a tervezet elfogadását elhalasztották. A módosított változatot 2010-ben jelentették be²⁴.

Magyarázat: A behozott szilárd hulladék ellenőrzésének és karantén alá helyezésének felügyeletéről és kezeléséről szóló kínai bejelentés tekintetében Kína azt a magyarázatot adta, hogy a bizonyos európai szabványok alapján akkreditált importőrök ugyancsak jogosultak az előírt regisztrációra²⁵.

3.2. A több WTO-tag aktív részvételére adott válaszok

Az EU mindemellett alkalmazkodik a TBT-eljárásban felbukkanó új szereplőkhöz és a szabályozási döntésekkel kapcsolatos kritikus szemléletükhöz is. A bejelentések számában tapasztalt jelentős növekedés nem csupán a nagy országoknak tulajdonítható, hanem az olyan kisebb globális szereplőknek is, mint Szaúd-Arábia, Katar, vagy Bahrein. A fejlődő országok, így például a 2010-ben a legtöbb bejelentést benyújtó Uganda aktív részvétele is ezt a vonalat erősíti.

Egyre több WTO-tag vesz részt aktívan a folyamatban, egyre több bejelentést téve és azokhoz egyre több észrevételt fűzve. Más WTO-tagok gyakran tesznek észrevételeket az EU által bejelentett szövegekkel kapcsolatban. 2011-ben az EU TBT tájékoztatási pontja 25 észrevételt kapott harmadik országtól, különösen Kínától, Új-Zélandtól, Japántól és az Egyesült Államoktól (lásd a Bizottság SWD(2012) 189 szolgálati munkadokumentumának 2. pontjában található diagramot). A TBT-bizottságban a WTO-tagok közül az elmúlt években az EU kapta a legtöbb észrevételt. Mivel az EU a maga 500 millió potenciális fogyasztójával hatalmas exportpiacnak minősül, és mivel magas szintű fogyasztóvédelmi törekvéseivel és ambiciózus környezetvédelmi politikájával gyakran a szabályozásfejlesztés élvonalában áll, ezért bejelentéseit számos kereskedelmi partnere alapos figyelemmel kíséri.

Az EU minden észrevételre választ ad úgy, hogy magyarázatot ad jogszabályaira, megvédi a bejelentést, vagy szükség esetén módosítja azt. Az EU a TBT bejelentési és tájékoztatási pontján keresztül a bejelentési eljárás során kapott írásbeli észrevételekre írásban, a TBT-bizottság ülésein a WTO-tagok által tett kijelentésekre szóban válaszol. Az Európai Bizottság az egyes WTO-tagok által tett írásbeli észrevételekre egyenként válaszol az EU nevében. 1995 óta az EU jogszabályaival kapcsolatban felmerült legtöbb ügy a mezőgazdasági ágazattal, a vegyi anyagok regisztrálásával, az állatjóléti intézkedésekkel, valamint a környezetbarát tervezéssel és címkézéssel áll kapcsolatban.

Példák az EU reakcióira:

²² G/TBT/N/BRA/259., 313. és 339.

²³ G/TBT/N/IND/20.

²⁴ G/TBT/N/IND/40.

²⁵ G/TBT/N/CHN/649.

Módosítás: A borágazat termékeire vonatkozó 2002-es bizottsági rendeletet²⁶ a bejelentését követően harmadik országoktól kapott észrevételek következtében számos alkalommal módosították. Amikor az EU 2008-ban egy új bizottsági rendeletet jelentett be a borágazat termékeiről²⁷, a tervezetben összesen 11 rendelkezést módosítottak a 4 különböző WTO-tagtól érkezett írásbeli észrevételek figyelembe vételét követően.

Másik fél aggályainak figyelembe vétele: Az írásbeli észrevételek mellett az EU a TBT-bizottsági üléseken elhangzott aggályokra is választ adott. A REACH rendelettel²⁸ kapcsolatban harmadik országok részéről megfogalmazott aggályokat így figyelembe vették a rendelet végrehajtásának elősegítését célzó útmutató kidolgozása során.

Magyarázat: 2010-ben számos WTO-tag aggályainak adott hangot a TBT-bizottságban, hogy a 765/2008/EK rendelettel létrehozott európai akkreditációs keretrendszer²⁹ alááshatja a nem uniós megfelelőségértékelő szervezetek munkáját a szabályozás alá tartozó területen. Az EU tisztázta, hogy az új szabályokat kizárólag belső piaci okokból dolgozták ki, és a külföldi megfelelőségértékelések eredményeinek elfogadását vagy elismerését az új rendelet egyáltalán nem befolyásolja.

3.3. Az átláthatóság jelentette kihívások

Az általános trendnek megfelelően az EU is jelentősen növelte az egy évben tett bejelentéseinek számát. Az elmúlt tíz évben a bejelentések száma több mint megháromszorozódott, 17-ről 63-ra nőtt. 2008-ban az EU bejelentéseinek száma az előző évihez képest megduplázódott (lásd a Bizottság SWD(2012) 189 szolgálati munkadokumentumának 2. pontjában található diagramot). A tagállamok által benyújtott bejelentések száma 1995 óta ingadozik, bár az elmúlt 3 évben évi 54 körül stabilizálódott (lásd a Bizottság SWD(2012) 189 szolgálati munkadokumentumának 3. pontjában található diagramot). A belső bejelentési eljárásban tett tagállami bejelentések számához képest³⁰ ugyanakkor ez az érték továbbra is alacsony.

Ami a bejelentett jogszabály elfogadása előtt a többi WTO-tag rendelkezésére álló 60–90 napos észrevételezési időszakot illeti, a statisztikák azt mutatják, hogy a gyakorlatban az észrevételezésre biztosított idő 58 és 61 nap között volt az elmúlt 5 évben, szemben az 1997-es 46 nappal³¹. Az EU bejelentéseinek vonatkozásában az észrevételezésre biztosított napok száma 2011-ben átlagosan 65 volt (lásd a Bizottság SWD(2012) 189 szolgálati munkadokumentumának 4. pontjában található diagramot). Ez az előrelépés több lehetőséget biztosított a WTO-tagoknak a harmadik országok technikai szabályzatainak értékelésére, továbbá elősegítette a TBT-eljárás javulását. A WTO legutóbbi, EU-ra vonatkozó kereskedelempolitikai felülvizsgálata ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az uniós tagállamok bejelentéseire vonatkozó észrevételezési időszakot tovább lehetne növelni³².

²⁶ G/TBT/N/EEC/15.

²⁷ G/TBT/N/EEC/264.

²⁸ G/TBT/N/EEC/52.

²⁹ G/TBT/N/EEC/152.

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 98/34/EK irányelve (1998. június 22.) a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 24., 1998.7.21., 37. o.).

³¹ A TBT-megállapodás végrehajtásának és működésének 16. éves felülvizsgálata: G/TBT/29 sz. WTO-dokumentum, 6. o.

³² „Trade Policy Review: European Union”(Kereskedelempolitikai felülvizsgálat: Az Európai Unió), WTO titkársági jelentés, 2011, 46. o. „Az egyes tagállamok bejelentéseinek megközelítőleg 17 %-a

Az átláthatóság terén tett előrelépések arányosak azon lépések számával, amelyeket a WTO-tagok tettek a TBT-eljárásra vonatkozó figyelemfelkeltés érdekében. A TBT-megállapodás hatálya alá tartozó jogszabályok megfelelő szakaszban történő bejelentését biztosító belső koordinációt napi szinten és igen körültekintően kell figyelemmel kísérni, továbbá ezekről a jogszabályokról a nemzeti közigazgatási hatóságokat is értesíteni kell. Az Európai Bizottság különösen aktívan működött ezen a területen, rendszeresen szemináriumokat szervezett szolgálatai és az Európai Unió tagállamai számára. Az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja 2008 és 2011 között összesen három szemináriumot rendezett a Bizottság szolgálatai számára.

4. A TBT-MEGÁLLAPODÁS SZERINTI BEJELENTÉSI ELJÁRÁS ÁTLÁTHATÓSÁGÁVAL KAPCSOLATOS TÖBBOLDALÚ MEGBESZÉLÉSEK

4.1. Fennálló nehézségek

A TBT-bizottság kiadta és finomította az átláthatóságról szóló részletes ajánlásait³³, amelyek révén javult a bejelentési eljárás hatékonysága, amikor a WTO-tagok betartották ezen ajánlásokat³⁴. **Néhány WTO-tag ugyanakkor továbbra sem tartja tiszteletben a TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárásban megfogalmazott alapvető kötelezettségeket**, mint amilyen az egyszerű bejelentés vagy a bejelentés megtétele még a tervezeti szakaszban. Ez gyakran a nemzeti közigazgatási hatóságokon belüli koordináció hiánynak köszönhető, mivel e hatóságok felelőssége lenne a bejelentő hatóság értesítése arról, hogy egy bejelentésköteles jogszabály előkészítése van folyamatban, illetve annak köszönhető, hogy a bejelentő hatóság nem kötelezheti a javasolt jogszabályért felelős közigazgatási hatóságot a bejelentés megtételére. Egyes WTO-tagok nem nyújtanak be bejelentést a jogalkotói hatalom (pl. a parlament) által elfogadott jogszabályokról, mivel a bejelentő hatóság és a jogalkotói hatalom közötti koordináció kialakítása nehézkes.

Ezenfelül nem minden WTO-tag használja ki a lehetőséget, hogy észrevételeket tegyen a javasolt technikai szabályzatokra és megfelelőségértékelési eljárásokra. Számos tag csupán nehezen tudja követni a bejelentéseket vagy összegyűjteni azt a műszaki szaktudást, amely bizonyos bejelentések értékeléséhez szükséges. Hasonlóképpen egyelőre nem minden WTO-tag tájékoztatási pontja működőképes. Néhányan ritkán reagálnak, míg mások csupán annyit jeleznek vissza, hogy értesítették az illetékes hatóságokat a kérdésről, és gyakran az ismételt emlékeztetők ellenére sem születik válasz. Ez jelentős mértékben akadályozza az eljárás sikerességét, és csökkenti annak hatékonyságát.

Továbbra is maradnak szürke zónák a **TBT-megállapodás hatályát** és a bejelentési kötelezettséget illetően. Míg a megállapodás hatályának jobb meghatározását két nemrégiben született WTO testületi döntés³⁵ is segíti, továbbra is maradtak bizonytalan pontok, különösen ami a nem a termékhez kötődő gyártási módszerekre vonatkozó követelményeket (ezek

esetében az észrevételezési időszak, illetve a bejelentés közzétételi és elfogadási időpontja között eltelt idő kevesebb mint 60 nap” (vizsgált időszak: 2008. október – 2011. január).

³³ G/TBT/1/Rev.10. WTO-dokumentum

³⁴ Pl. 60–90 napos észrevételezési időszak, a válaszok megtétele a WTO három hivatalos nyelvének egyikén, közvetlen hozzáférés biztosítása a szöveghez a bejelentő nyomtatvány révén, a nem hivatalos fordítások megosztása, az elfogadott és közzétett szövegek köröztetése stb.

³⁵ Egyesült Államok – A tonhalak és tonhaltermékek behozatalára, marketingjére és értékesítésére vonatkozó intézkedések (DS381), és Egyesült Államok – Bizonyos, származási országot feltüntető címkézéssel kapcsolatos követelmények (DS 384, DS 386).

ugyanis nincsenek befolyással a végtermék műszaki jellemzőire), illetve ami a kizárólagos címkézésre nem kötelező, az önkéntes címkézéssel kapcsolatban megfogalmazott bizonyos követelményeket illeti.

A bejelentés tárgyát képező szövegek értékelése a viszonylag **rövid, 60 napos észrevételezési időszak során** – különösen, ha a szövegtervezetet előbb le is kell fordítani – továbbra is jelentős kihívás marad a WTO-tagok és a gazdasági szereplők számára. A **fordítás elkészítésére rendelkezésre álló költségvetési keret** továbbra is túl szűkös. Rendkívül fontos ugyanakkor, hogy **a gazdasági szereplők figyelmét ráirányítsák** az eljárásra és arra a lehetőségre, hogy észrevételeiket elküldhetik a WTO-tagok hatóságainak. Ez különösen igaz a szövetségekre és a nemzeti vállalatokra, főként a kkv-kra, amelyek korlátozott házon belüli forrásokkal rendelkeznek a javasolt szabályzatok értékelésére és a határidőn belüli reagálásra.

Végül, a TBT-bizottságnak **nem szabad olyan fórummá alakulnia, amely egyszerűen csak jelzi az adott iparág aggályait**. Ehelyett lehetőséget kell nyújtania a különböző hatóságoknak a javasolt technikai szabályzatokkal és megfelelőségértékelési eljárásokkal kapcsolatos eszmecserére az összes vonatkozó szakpolitikai kérdés alapján.

4.2. A TBT-bizottsági üléseken zajló rendszeres eszmecserék és a háromévenkénti felülvizsgálatok

A **TBT-bizottság rendszeres ülései** és különösen a **TBT-megállapodás működésére és végrehajtására vonatkozó felülvizsgálat**, amelyet a TBT-megállapodás 15.4. pontjának értelmében háromévente végeznek el, lehetőséget biztosít a bejelentési eljárással kapcsolatos egyes nehézségek és kihívások megvitatására és tisztázására. A Bizottság ezeket a hároméves felülvizsgálatokat rendszeresen kihasználja arra, hogy javaslatokat tegyen a bejelentési eljárás átláthatóságának javítására. Az EU tevékenyen részt vesz a hároméves felülvizsgálattal kapcsolatos minden eszmecserén, a 2009 novemberében lezárult 5. hároméves felülvizsgálathoz³⁶ pedig egy átláthatóságot vizsgáló tanulmánnyal³⁷ is hozzájárult.

A hároméves felülvizsgálatok nem csupán a bejelentési eljárással kapcsolatos ügyek miatt bírnak nagy fontossággal, hanem a TBT-megállapodással kapcsolatos egyéb rendszerszintű kérdések miatt is, ezek: **a helyes szabályozási gyakorlat, a megfelelőségértékelési eljárások, a szabványok, a technikai segítségnyújtás, valamint a TBT-bizottság működése**. A TBT-bizottság a fentiek hatására olyan meghatározó fórummá alakult, ahol a WTO-tagok megvitatják a nemzetközi árukereskedelemmel és a politikai megközelítésekkel kapcsolatos kérdéseiket. A Bizottság ezeket a bizottsági üléseket is felhasználja, hogy az uniós politikai megközelítéseket megismertesse a többi WTO-taggal, és hogy a technikai szabályzatok és megfelelőségértékelési eljárások kidolgozása során a helyes szabályozási gyakorlat alkalmazásával előmozdítsa a szabályozási konvergenciát.

A Bizottság emellett még az EU és a tagállamok technikai segítségnyújtási programjairól is áttekintést ad a fejlődő országok számára, amelyek kiterjednek a TBT-vel kapcsolatos ügyekben nyújtott segítségre³⁸. A 2011. júniusi TBT-bizottsági ülésen Svédország ismertette a 2008 és 2011 között működött mentori rendszerét, amelynek keretén belül támogatták a Szaharától délre fekvő 7 afrikai ország TBT bejelentési és tájékoztatási pontjának létrehozását

³⁶ G/TBT/W/309 sz. WTO-dokumentum

³⁷ G/TBT/26 sz. WTO-dokumentum

³⁸ G/TBT/W/303 sz. WTO-dokumentum

és működtetését³⁹. Technikai segítségnyújtási programja mellett az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja – egyes WTO-tagok kérésére – azokat a többi WTO-tagtól érkezett látogatókat is fogadta, akik többet szerettek volna megtudni a szervezet felépítéséről és működéséről⁴⁰. Az Európai Bizottság TBT-szakértői is részt vettek a WTO által a világ különböző térségeiben szervezett technikai segítségnyújtási szemináriumokon.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS TOVÁBBI LÉPÉSEK

A TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás **igen hatékony eszköz a harmadik országokban az árukkal kapcsolatos szabályozási fejlemények nyomán követésére**. Ha egy WTO-tag eleget tesz bejelentési kötelezettségének, ezzel lehetővé teszi a többi WTO-tagnak az új technikai szabályzatok és megfelelésértékelési eljárások megismerését, továbbá konkrét lehetőséget biztosít a kereskedelem technikai akadályaira való reagálásra. Az eljárás hatására ugyanakkor szélesebb körben is ismertté válnak a többi WTO-tagnál vagy akár egy bizonyos tagnál uralkodó általános tendenciák, ami így fontos adatokkal szolgál az EU kereskedelmi és iparpolitikájának alakításához.

Ezen előny teljes mértékű kihasználása érdekében természetesen rendkívül fontos, hogy az EU maga is tiszteletben tartsa a TBT-megállapodásban meghatározott elveket és kötelezettségeket. **Ha az EU nem a játékszabályok szerint játszik, akkor másokat sem kérhet erre**. A uniós és tagállami jogszabályoknak ezért meg kell felelniük a TBT-megállapodás elveinek, a bejelentéseknek szabályszerűen és a lehető legnagyobb átláthatóság mellett kell történniük.

Igen hasznos lehet, ha a javasolt jogszabályokat elküldik áttekintésre a többi WTO-tagnak. A többi tagtól érkező észrevételek segíthetnek a korábban észre nem vett hibák felismerésében, illetve a jogszabálytervezet készítése során figyelembe nem vett szempontok azonosításában⁴¹.

Az eljárás továbbá a világon mindenhol lehetőséget nyújt a szabályozó hatóságoknak, hogy több politikai megközelítést is összehasonlítsanak és véleményt nyilvánítsanak az eltérő jogalkotási módok indokairól. A TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás így **teljesítményértékelési eszközként** is funkcionál, és adott esetben bizonyos mértékig hozzájárulhat a nemzetközi szintű konvergenciához is. Emellett segíti az Európai Uniót szabályozói határozatainak megismertetésében és népszerűsítésében. E határozatok alapos, tényeken alapuló elemzésen, az érdekelt felekkel folytatott széleskörű konzultáción, valamint kiterjedt hatásvizsgálatokon alapulnak. Ezenfelül lehetőséget is biztosít az EU számára, hogy döntéseinek okaira magyarázatot adjon a többi országnak.

Jelenleg a Bizottság, a tagállamok és a gazdasági szereplők is hatékonyan alkalmazzák az eljárást. Mindazonáltal a Bizottság szerint további fejlődésre van szükség, ezért a következő intézkedések meghozatalát tervezi:

³⁹ Burundi, Etiópia, Kenya, Ruanda, Tanzánia, Uganda és Zambia.

⁴⁰ 2007-ben egy indiai küldöttség, 2009-ben egyetlen küldött érkezett a kínai TBT tájékoztatási ponttól, majd 2011-ben egy tunéziai delegáció tett látogatást.

⁴¹ Annak ellenére, hogy a Bizottság minden jogalkotási javaslat előtt elvégez egy elemzést és hatásvizsgálatot, amelyek magukban foglalják a nemzetközi kereskedelemre gyakorolt hatások értékelését is.

1. intézkedés: További figyelemfelkeltő akciók révén az uniós gazdasági szereplők, köztük a kkv-k észrevételek megtételére való ösztönzése

A Bizottság továbbra is tájékoztatja a bizottsági szervezeti egységeket, a gazdasági szereplőket, valamint a tagállamokat az eljárás előnyeiről, beleértve annak lehetőségét, hogy észrevételeiket közvetlenül elküldhetik a Bizottságnak. A Bizottság a tagállamokkal együtt ezentúl is szervez szemináriumokat és konferenciákat a gazdasági szereplők, köztük a kkv-k számára is, és arra biztatja a tagállamokat, hogy igyekezzenek erre ráirányítani nemzeti gazdasági szereplők figyelmét is.

A kkv-k Unión kívüli gazdasági tevékenységének támogatására kiadott bizottsági közlemény⁴² végrehajtásával összefüggésben a Bizottság továbbra is igyekszik feltárni, hogy mivel segíthetné még a kkv-k tevékenyebb részvételét a bejelentési eljárásban. A Bizottság gondoskodik arról, hogy a jövőben elkészülő többnyelvű online portál⁴³, amelynek célja a tájékoztatás a vállalkozások számára fontos külföldi piacokról, valamint az Európai Unión kívüli piacokkal kapcsolatban elérhető támogató tevékenységek áttekintése, tartalmazzon egy hivatkozást a TBT-adatbázishoz⁴⁴ is. A Bizottság 2012-es tervei között szerepel saját TBT-weboldalának fejlesztése is, amivel még felhasználóbarátabbá teszik azt a gazdasági szereplők, így a kkv-k számára is.

2. intézkedés: A gazdasági szereplők ahhoz való jogának támogatása, hogy tájékoztatást kapjanak a TBT tájékoztatási pontokon keresztül az alkalmazandó piacrajutási feltételekről

A TBT-megállapodás szerint a WTO-tagok kötelesek létrehozni egy TBT tájékoztatási pontot, amely választ tud adni a többi tagtól és érdekelt féltől az elfogadott vagy javasolt technikai szabályzatokkal, megfelelőségértékelési eljárásokkal, és szabványokkal kapcsolatban érkezett ésszerű kérdésekre⁴⁵. Ezzel közvetlen kommunikációs csatorna válik elérhetővé a gazdasági szereplők számára a többi WTO-tag hatósága felé, akiktől tájékozódhatnak a technikai szabályzatokkal, a megfelelőségértékelési eljárásokkal, és szabványokkal kapcsolatos piacrajutási követelményekről. Ezek a közvetlen kommunikációs csatornák azokban a különleges esetekben válnak fontossá, amikor az egyéb információforrások, mint például az EU piacrajutási adatbázisa⁴⁶ vagy az adott harmadik ország weboldala nem tartalmaz kielégítő mennyiségű információt. A Bizottság ezért hangsúlyt fektet a TBT tájékoztatási pontok népszerűsítésére a megújult TBT-weboldalon is. A rendelkezésre álló munkaerő függvényében a Bizottság ezenfelül mérlegelni fogja azon európai gazdasági szereplők támogatását is, akiknek információra van szükségük, például ha egy másik WTO-tag tájékoztatási pontjához küldött kérdésükre nem érkezik válasz.

3. intézkedés: További összhang teremtése az EU kereskedelmi és iparpolitikájának egyéb fontos eszközeivel

⁴² Az Európai Bizottság közleménye: „Kisvállalkozás, nagyvilág – új partnerség, amelynek segítségével a kis- és középvállalkozások megragadhatják a globális lehetőségeket” COM(2011) 702 végleges

⁴³ Lásd az Európai Bizottság „Kisvállalkozás, nagyvilág – új partnerség, amelynek segítségével a kis- és középvállalkozások megragadhatják a globális lehetőségeket” c. közleményének 4.2.2. pontját.

⁴⁴ <http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/>.

⁴⁵ Lásd a TBT-megállapodás 10. cikkét

⁴⁶ <http://madb.europa.eu/>.

A Bizottság továbbra is kereskedelmi és iparpolitikájának részeként fog tekinteni a TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárásra, valamint újabb szinergiák teremtésére törekszik a politika különböző vetületei között. A harmadik országbeli uniós küldöttségek piacrajutással foglalkozó csoportjai például értékes támogatást nyújthatnak, amennyiben elegendő forrással rendelkeznek a TBT-bejelentések figyelemmel kísérésére és egy olyan hálózat létrehozására, amely összegyűjti a harmadik országban működő uniós vállalkozásoktól származó észrevételeket, kapcsolatot létesít a brüsszeli bizottsági szolgálatokkal, és nyomon követi ezen ügyeket a harmadik országbeli illetékes hatóságokkal. Adott esetben a Bizottság a szabályozással kapcsolatos, már megkezdett és új párbeszédet és a kereskedelmi megállapodások létrehozása érdekében folytatott tárgyalások során továbbra is foglalkozni fog a TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás során azonosított rendszerszintű vagy sajátos kereskedelmi akadályokkal. A Bizottság ezenfelül a szabadkereskedelmi megállapodások TBT vonatkozású fejezeteivel kapcsolatos tárgyalásain továbbra is a bejelentési kötelezettségnek és a TBT-bizottság vonatkozó ajánlásainak való teljes megfelelést fogja támogatni, ideértve az átláthatósági rendelkezéseket is.

4. intézkedés: A TBT-megállapodás szerinti bejelentési eljárás működésének további támogatása többoldalú és kétoldalú szinteken

A Bizottság a TBT-bizottsági üléseken való tevékeny részvételével folytatja az eljárás működésének fejlesztését és javítását. A 2012 novemberében esedékes hatodik hároméves felülvizsgálat keretein belül tervezi továbbá egy újabb tanulmány benyújtását a bejelentési eljárás átláthatóságának témakörében. A Bizottság mérlegelni fogja a fejlődő országok további támogatásának módjait, amelynek eredményeképpen azok még hatékonyabban tudnának részt venni a bejelentési eljárásban. Ez magában foglalhatja a TBT bejelentési és tájékoztatási pontok magasabb szintű támogatását, különösen az EU-val szomszédos országokban.

A Bizottság ösztönözni fogja a WTO Titkárságát a TBT információkezelő rendszer⁴⁷ további fejlesztésére, amely így minden WTO-tag számára hasznos eszközzé válik, felgyorsítva a bejelentések közzétételét, lehetővé téve a tagok számára a bejelentésekre vonatkozó információk könnyű beszerzését és az eljárásban való hatékonyabb részvételt.

5. intézkedés: Maximális ragaszkodás a bejelentési szabályokhoz

A Bizottság kötelezettséget vállal annak biztosítására, hogy a bizottsági javaslatok éppúgy, mint a Bizottság által elfogadott végrehajtási jogi aktusok megfeleljenek a TBT-megállapodásnak, és azokat még a tervezeti szakaszban bejelentésük, 60–90 napos észrevételezési időszakot biztosítva a többi WTO-tag számára. A Bizottság azt is biztosítja, hogy a többi WTO-tagtól érkező észrevételeket még az adott jogszabály véglegesítése előtt megvitatják és figyelembe veszik. A bejelentési kötelezettségnek való megfelelés érdekében fontos elegendő időt előírni az elfogadási folyamatra.

6. intézkedés: További erőfeszítések a rendes jogalkotási eljárás átláthatóságának javítására

Tekintettel az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, technikai szabályzatokat és megfeleléseértékelési eljárásokat tartalmazó javaslatokra, a Bizottság megkezdte a WTO-

⁴⁷ <http://tbtims.wto.org/web/pages/search/notification/Search.aspx>.

tagok tájékoztatását a jogalkotási folyamatban véghezvitt jelentős változásokkal kapcsolatban, azokban az esetekben, amikor a többi WTO-tag erre vonatkozóan érdeklődést mutatott, illetve amikor a rendes eljárás ezt lehetővé tette⁴⁸. Az átláthatóság javítása érdekében lehetővé kéne tenni az észrevételezési időszak újramegnyitását, amely lehetőséget biztosítana a többi WTO-tag számára a rendes eljárásban véghezvitt változásokkal kapcsolatos észrevételek megtételére, valamint észrevételeik elküldésére a társjogalkotók felé. A Bizottság ezt a lehetőséget eseti alapon fogja megvizsgálni.

7. intézkedés: További egyeztetés a tagállamokkal

A következetes és hatékony kereskedelempolitika és az eljárás maradéktalan kihasználása érdekében az Európai Uniónak összehangoltan kell cselekednie. A tagállamoknak teljes mértékben teljesíteniük kell a TBT-megállapodásban foglalt kötelezettségeket, és cselekvésük hatékony összehangolásával támogatniuk kell a bejelentési eljárás átláthatóságára vonatkozó uniós politikát. A Bizottság a jövőben is tájékoztatja a tagállamokat az eljárás fontos kérdéseiről és a legújabb fejleményekről. A Bizottság felhívja a tagállamokat arra, hogy a koordinációt saját oldalukról is biztosítsák.

⁴⁸ Ezekben az esetekben az EU TBT bejelentési és tájékoztatási pontja a többi WTO-tagot a Tanács vagy az Európai Parlament által elfoglalt állásponttól szóló eredeti bejelentés kiegészítésében tájékoztatta, ugyanakkor a végrehajtott változtatások tekintetében nem adott újabb lehetőséget az észrevételek megtételére